
ORGANIZACE A ŘÍZENÍ MĚSTSKÉ HROMADNÉ DOPRAVY

Financování MHD

DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

- **Nedotovaná - komerční**
- **Dotovaná - v závazku veřejné služby**

ZÁVAZEK VEŘEJNÉ SLUŽBY

- závazek, který dopravce přijal **ve veřejném zájmu** a který by jinak pro jeho ekonomickou nevýhodnost nepřijal
- doprava ve veřejném zájmu → definováno zákonem č. 111/1994 Sb. o silniční dopravě, zákonem č. 266/1994 Sb. o dráhách a (novým) zákonem 194/2010, způsob jejich financování je dále specifikován prováděcími vyhláškami
- vzniká na základě smlouvy mezi objednavatelem (stát – MD ČR, kraj, město, obec) a dopravcem
- dopravce se zavazuje k plnění:
 - **závazku provozu** - provoz podle schváleného JŘ
 - **závazku přepravy** - přeprava za ujednanou cenu
 - **závazku tarifním** - přeprava za regulovanou cenu (podle tarifu) - je nižší, než ekonomické jízdné)

DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

OBSLUŽNOST OBJEDNÁVANÁ KRAJI - DŘÍVE ZÁKLADNÍ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST (ZDO)

- doprava ve veřejném zájmu objednávaná a placená **kraji**, které na tento účel dostávají peníze od státu
- doprava během všech 7 dní v týdnu do zaměstnání, do škol, k lékaři, na úřady apod. (přispívá k trvale udržitelnému rozvoji oblasti)
- rozsah obsluhy je závislý na výši rozpočtových prostředků

OBSLUŽNOST OBJEDNÁVANÁ MĚSTY - DŘÍVE OSTATNÍ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST (ODO)

- doprava ve veřejném zájmu objednávaná a placená **městy a obcemi** - zpravidla zbytek toho, co nezaplatí kraj (večerní a víkendové spoje)
- rozsah obsluhy je rovněž závislý na výši rozpočtových prostředků
- MHD je zpravidla placená jako celek městem v rámci „ODO“

PROKAZATELNÁ ZTRÁTA A PŘIMĚŘENÝ ZISK

PROKAZATELNÁ ZTRÁTA

- ztráta vzniklá dopravci provozováním dopravy v závazku veřejné služby, doložená prokázanými náklady v kalkulaci (pohonné hmoty, mzdy, režijní náklady, odpisy, atd.)
- prokazatelnou ztrátu hradí **objednatel** dopravy

PŘIMĚŘENÝ ZISK

- součástí úhrady prokazatelné ztráty (podle současného znění zákona)
- zpětné vložení do veřejné dopravy - na investice (spolu s odpisy) především do vozového parku
- prokazatelná ztráta a přiměřený zisk jsou podkladem pro stanovení ceny za kilometr každého dopravce → **CENA DOPRAVNÍHO VÝKONU** - tuto cenu účtuje dopravce objednatelům za své služby

POKRYTÍ CENY DOPRAVNÍHO VÝKONU DOPRAVCI

- cena stanovena ve smlouvě mezi objednatelem dopravy a dopravcem
 - z jízdného (tržeb)
 - z kompenzací (dotací) od objednatelů
- Podíl tržeb, resp. dotací je různý podle linek, resp. regionů (pohybuje se mezi 75 % a 25 %) - je ovlivněn také ochotou a možností objednavatelů dotovat provoz. Např. v Praze tvoří cca 30 % tržby a 70 % dotace

ÚHRADA DOPRAVNÍHO VÝKONU PŘI MIMOŘÁDNOSTECH

- výluky, operativní řízení dopravy,...
- podle současného znění zákona nemá dopravce nárok na hrazení vícenákladů (na provoz) v souvislosti s mimořádnostmi v dopravě
- zákon doporučuje úpravu tarifu na lince
 - nelze provádět v tarifu IDS - nutno hledat jiná řešení → úprava smlouvy (dodatek), změna organizace provozu

JEDNOTKY PRO VYKAZOVÁNÍ DOPRAVNÍCH VÝKONŮ

- **Linkové kilometry (linkokm)** - kilometry ujeté na lince → bez tzv. „výjezdů“, „zátahů“ a „přejezdů“ - čisté kilometry
- **Vozokilometry (vozkm)** - kilometry ujeté vozidlem → linkokm + výjezdy, zátahy a přejezdy - hrubé kilometry
- **Vlakokilometry (vlakokm)** - u kolejové dopravy (kde může být souprava složená z více vozů)
- **Místokilometry (místokm)** - linkokm x kapacita vozidel (nabídka)
- **Osobokilometry (oskm)** - linkokm x počet cestujících (poptávka)

INVESTICE DO VOZOVÉHO PARKU

- přiměřená obnova vozového parku je jedním z předpokladů dodržování standardů kvality dopravy
- vizitka dopravce, vizitka dopravního systému

SOUVISLOST DOPRAVNÍCH OPATŘENÍ A EKONOMIKY

Vliv vedení linek a jízdních řádů na ekonomiku provozu

(vliv na náklady hrazené objednavateli)

- *Jak ovlivňuje **vedení linek** ekonomiku provozu? (dlouhé linky / krátké linky)*
- *Jak ovlivňuje ekonomiku provozu **zavedení posilových školních spojů v ranní špičce?***
- *Jak ovlivňují ekonomiku provozu **víkendové letní posily?***
- *Jak ovlivňuje ekonomiku provozu **zkrácení intervalu v pracovní den dopoledne?***
- *Jak ovlivňuje ekonomiku provozu **zrušení spojů v sobotu večer?***
- *Jak ovlivňuje ekonomiku provozu **nasazení kloubových autobusů místo standardních?***
- *Jak ovlivňuje ekonomiku provozu **nasazení midibusů místo standardních autobusů?***

INVESTICE DO VOZOVÉHO PARKU

Prostředky pro obnovu vozového parku

- prostředky vyplácené formou přiměřeného zisku
- skutečný zisk dopravce
- strukturální fondy EU:
 - regionální operační programy - například program „Doprava a infrastruktura“ - finanční prostředky na nákup vozidel

Vyřazená vozidla

- prodej
- likvidace - doklad o ekologické likvidaci vozidla